

هفته پرتحول برای زنان؛ از تصویب کلیات طرح مهریه تا رکوردشکنی در هنر

23 آبان 1404

در حوزه زنان و خانواده با تصویب کلیات طرح مهریه، ابلاغ حمایت‌های تازه از بانوان شاغل و درخشش بی‌سابقه زنان در عرصه هنر هفته‌ای پرتحول سپری شد و بازتاب گسترده‌ای یافت.

حوزه زنان و خانواده در هفته‌ای که گذشت، شاهد رویدادهای مهم و بحث‌برانگیزی بود؛ رویدادهایی که طیف وسیعی از مسائل حقوقی، اجتماعی، اداری و فرهنگی را دربرمی‌گرفت. از تصویب کلیات طرح جنجالی اصلاح قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی که موجی از واکنش‌ها و نگرانی‌ها درباره تأثیر آن بر امنیت اقتصادی زنان برانگیخت تا ابلاغ رسمی ممنوعیت اخراج بانوان باردار و کارکنان دارای سه فرزند، همگی نشانه‌هایی از تغییرات قابل توجه در سیاست‌گذاری‌های مرتبط با زنان هستند. در کنار این تحولات، موضوع ضعف داده‌های جنسیتی و تلاش برای تکمیل آن در دستگاه‌ها بار دیگر مورد تأکید قرار گرفت.

در عرصه فرهنگ و هنر نیز زنان ایرانی درخشیدند و برای نخستین‌بار رهبری ارکستر سمفونیک تهران به یک بانوی ایرانی سپرده شد. آنچه در ادامه می‌خوانید، مروری بر مهم‌ترین رویدادهای این هفته در حوزه زنان و خانواده است.

کلیات طرح مهریه تصویب شد

در ابتدای این هفته در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی، گزارش کمیسیون قضائی و حقوقی در مورد طرح اصلاح موادی از قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی و قانون مدنی در دستورکار قرار گرفت.

نمایندگان با ۱۹۷ رأی موافق، ۳۸ رأی مخالف و ۷ رأی ممتنع از مجموع ۲۴۲ نماینده حاضر در جلسه، با کلیات این طرح موافقت کردند. این طرح پیش از این به دلیل وجود ایرادات متعدد در چند ماده از طرح، موضوع برای بررسی مجدد و اصلاح به کمیسیون قضائی و حقوقی بازگردانده شده بود که امروز بررسی و تصویب شد.

موج انتقادات از اصلاحیه قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی موسوم به طرح مهریه بالا گرفت

منتقدان معتقدند چنین اقداماتی بدون بررسی جامع آثار اجتماعی و اقتصادی، می‌تواند تبعاتی فراتر از هدف اولیه یعنی «زدان‌زدایی» ایجاد کند. از سوی دیگر کارشناسان حقوقی هشدار می‌دهند که حذف ضمانت‌های کیفری بدون طراحی حمایت‌های جایگزین، ممکن است به تضعیف موقعیت حقوقی زنان منجر شود. از منظر آنان، بسیاری از زنان پس از طلاق، منبع مالی مشخصی جز مهریه ندارند و محدود کردن این ابزار می‌تواند موجب افزایش آسیب‌پذیری اقتصادی آنان شود. همچنین تأکید می‌شود که تعیین عدد ثابت برای مهریه، بدون توجه به شرایط اقتصادی و تفاوت‌های فرهنگی، اقدامی شتاب‌زده و غیرکارشناسی است.

در حوزه حقوق خانواده نیز برخی صاحب‌نظران معتقدند که مواد پیشنهادی طرح، با اهداف اصلی آن همخوانی ندارد و حتی در برخی موارد می‌تواند باعث افزایش نرخ طلاق شود. حذف تدریجی ضمانت‌های مالی، بدون در نظر گرفتن نهادهای حمایتی و بیمه‌ای، ممکن است موجب گسترش بی‌اعتمادی میان زوجین و کاهش امنیت مالی زنان در زندگی مشترک هم باشد.

ضرورت توازن میان زندان‌زدایی و حفظ امنیت اقتصادی زنان

با وجود اجماع نسبی بر ضرورت «زدان‌زدایی» از پرونده‌های مهریه، چگونگی اجرای آن همچنان محل مناقشه است. به نظر می‌رسد طرح فعلی مجلس، برای رسیدن به توازن میان حمایت از زنان، کاهش جمعیت کیفری و صیانت از بنیان خانواده، نیازمند بازنگری جدی و بررسی‌های کارشناسی بیشتر است. هر چند مشخص نیست در بازگشت این طرح به کمیسیون قضائی اصلاح دقیق و طراحی سازوکارهایی که ضمن کاهش آسیب‌های اجتماعی، جایگاه حقوقی و اقتصادی زنان را نیز تقویت کند، در نظر گرفته شده یا نه.

ممنوعیت اخراج کارمندان دارای ۳ فرزند و بانوان باردار یا دارای نوزاد

سازمان اداری و استخدامی کشور در این هفته «عدم جواز تعدیل یا اعلام عدم نیاز نیروهای دارای حداقل ۳ فرزند یا بانوان باردار یا دارای فرزند شیرخوار» از سوی دستگاه‌های اجرایی را ابلاغ کرد.

سیاست‌گذاری در حوزه زنان بدون داده‌های واقعی، به نتیجه نمی‌رسد

زهرا بهروزآذر معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده در دیدار با مسعود فیاضی، قائم‌مقام دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی

به چالش کمبود داده‌های تفکیک‌شده بر اساس جنسیت در برخی دستگاه‌ها اشاره کرد و از همکاری با وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برای اجرای تکلیف قانونی برنامه هفتم توسعه در زمینه گردآوری داده‌های ثبتی و جنسیتی خبر داد.

بهروزآذر در ادامه از تدوین مدل مفهومی پیمایش ملی زنان و خانواده به‌عنوان یکی از پروژه‌های مهم این معاونت یاد کرد و اظهار داشت: با تشکیل شورای سیاست‌گذاری و طراحی مدل مفهومی، اجرای این پیمایش ملی به وزارت کشور واگذار خواهد شد.

در پایان این دیدار، طرفین ضمن بازدید از مرکز رصد معاونت امور زنان و خانواده، بر ایجاد ارتباط نظام‌مند میان دو مرکز و بهره‌گیری از داده‌های تحلیلی در تصمیم‌سازی‌های ملی حوزه زنان و خانواده تأکید کردند.

آثار آهنگسازان زن ایرانی در تالار وحدت اجرا شد

برای نخستین‌بار در تاریخ ارکستر سمفونیک تهران، رهبری این ارکستر به یک بانوی ایرانی سپرده شد و برنامه‌ای با محوریت آثار آهنگسازان زن ایرانی روی صحنه رفت.

این اجرا شامگاه چهارشنبه در تالار وحدت برگزار شد و زهرا بهروزآذر، معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده، در این رویداد فرهنگی و هنری حضور یافت. حضور وی بیانگر حمایت دولت از نقش‌آفرینی و توانمندی زنان در عرصه‌های هنری کشور بود.

در این برنامه، پانیذ فریوسفی، نوازنده و رهبر جوان ایرانی، برای نخستین‌بار رهبری ارکستر سمفونیک تهران را که بزرگترین و قدیمی‌ترین ارکستر سمفونیک ایران است برعهده داشت. او در این اجرا، گروهی از برجسته‌ترین نوازندگان کشور را در اجرای آثاری از آهنگسازان زن ایرانی هدایت کرد.